

JOGI FÓRUM PUBLIKÁCIÓ

**A végrehajtási kifogás szabályai,
különös figyelemmel a 2011. évi CLXXX. törvény módosító
rendelkezéseire**

Szerző:

Dr. Péter-Szabó Tamás
bírósági titkár, főiskolai oktató

Nyíregyháza

2013. június 02.

1. Végrehajtási kifogás perjogi beazonosítása

A végrehajtási kifogás szabályainak ismertetése és elemzése előtt véleményem szerint szükséges egy kis elméleti okfejtéssel annak perjogi beazonosítása. A végrehajtási kifogás perjogi értelemben jogorvoslatnak minősül. A jogorvoslaton belül a végrehajtási kifogás perorvoslatnak nem tekinthető. A végrehajtási eljárás ugyan a polgári eljárás részének minősül, de nem része a polgári pernek. Így perorvoslatnak a végrehajtási kifogás nem tekinthető. A perorvoslatokkal összevetve a rendes perorvoslattal (fellebbezés) mutat rokonságot a végrehajtási kifogás, hiszen ahhoz hasonlóan alaki szempontból nincs korlátja a benyújtásának, a végrehajtó bármely intézkedésével szemben lehet kifogással élni, sőt még intézkedés elmulasztás ellen is. Ezért a jogirodalom a végrehajtási kifogást perjogi szempontból rendes jogorvoslatnak tekinti.

2. A végrehajtási kifogás benyújtásának feltételei

2.1. személyi feltétel

A bírósági végrehajtásról szóló 1994. LIII. törvény (továbbiakban Vht.) 217. § (1) bekezdése szerint: „A végrehajtónak a végrehajtási eljárás szabályait és a végrehajtási kifogást előterjesztő jogát vagy jogos értékét lényegesen sértő intézkedése, illetőleg intézkedésének elmulasztása (a továbbiakban együtt: intézkedése) ellen a fél vagy más érdekelt végrehajtási kifogást (a továbbiakban: kifogás) terjeszthet elő a végrehajtást foganatosító bírósághoz. E § alkalmazásában a végrehajtási eljárás szabályainak lényeges megsértése az olyan jogszabálysértés, amelynek a végrehajtási eljárás lefolytatására érdemi kihatása volt”.

A fent idézett jogszabályi rendelkezés szerint a fél vagy más érdekelt nyújthat be végrehajtási kifogást. A fél természetesen a végrehajtási eljárásban a végrehajtást kérő és az adós. Az ő nevükben

meghatalmazottjuk is benyújthat végrehajtási kifogást. Több végrehajtást kérő, vagy adós esetében bármelyik önállóan végrehajtási kifogást nyújthat be.

Más érdekelt az, akinek jogát, vagy jogos érdekét érinti a végrehajtás, a végrehajtó intézkedése, vagy mulasztása. Más érdekelt tipikusan a végrehajtási eljárásba bekapcsolódott zálogjogosult. Az ő jogát, zálogjogát bizonyos végrehajtási intézkedések, mulasztások érinthetik, érdeke fűződik a zálogtárgy minél magasabb áron való értékesítéséhez, az árverés törvényes lebonyolításához, arról való értesítéshez, a vételárból való kielégítésre. De más érdekelt lehet az adós tulajdonos társa, akár ingó, akár ingatlan, akár bankszámla feletti tulajdon esetében. Más érdekelt lehet még például a kezes is.

Itt fontos kiemelni, hogy a zálogjogosult csak akkor minősül más érdekeltnek és csak akkor jogosult végrehajtási kifogást előterjeszteni, ha a végrehajtási eljárásba mint zálogjogosult bekapcsolódott. A végrehajtás alá vont vagyontárgyon fennálló zálogjog, csak a végrehajtási eljárásba való bekapcsolódás során érvényesíthető. A végrehajtási eljárás keretében árverésen - mint hatósági árverésen - való értékesítés a zálogtárgy vonatkozásában eredeti tulajdonszerzésnek minősül, így a zálogjog nélkül száll át a tulajdonjog az árverési vevőre. Ezért a végrehajtási eljárás és annak során a végrehajtó által megejtett intézkedések, esetleges mulasztások a zálogjogosult jogát, jogos érdekét nem érintik bekapcsolódás hiányában.

Szintén fontos kiemelni, hogy az előterjesztő jogát vagy jogos érdekét lényegesen sértő intézkedésről van szó, így az előterjesztő más jogát vagy jogos érdekét sértő intézkedéssel szemben nem terjeszthet elő kifogást, még akkor sem, ha a sérelmet szenvedettnek erre joga lenne. Gyakorlati példával megvilágítva: előfordul, hogy egy lakossági folyószámla felett az adóssal együtt többen rendelkeznek, melyre a végrehajtó inkasszót rendel el, ekkor az adós a többi számlatulajdonos érdekében már nem nyújthat be kifogást, ugyanis nem az ő jogát, jogos érdekét sérti az intézkedés, így csakis a sérelmet szenvedett más érdekelt nyújthat be kifogást. Korábban nem volt feltétel, hogy az előterjesztő jogát, jogos érdekét sértse a kifogásolt intézkedés, csak az volt tartalmi feltételül szabva, hogy törvénysértő legyen az intézkedés, így a fél más jogát, jogos érdekét sértő törvénysértés esetén is végrehajtási kifogással élhetett.

2.2 Időbeli feltétel

A Vht. 217. § (2) és (3) bekezdése szerint: „A végrehajtási kifogást a végrehajtó intézkedésétől számított 15 napon belül kell benyújtani a végrehajtónál, aki azt - a kifogásolt végrehajtói intézkedésre vonatkozó iratok másolatával együtt - 3 munkanapon belül továbbítja a végrehajtást foganatosító bíróságnak. Ha az intézkedés később jutott a kifogást előterjesztő tudomására, vagy ez a kifogás előterjesztésében a végrehajtó intézkedésétől számított 15 napon túl is akadályozva volt, a végrehajtási kifogás előterjesztésének határidejét a tudomásszerzéstől, illetőleg az akadály megszűnésétől kell számítani, amennyiben a kifogást előterjesztő a későbbi tudomásszerzés vagy az akadályoztatás tényét kellően igazolja. A végrehajtó intézkedésétől számított 3 hónap eltelte után nem lehet végrehajtási kifogást előterjeszteni; e határidő elmulasztása miatt nincs helye igazolásnak.”.

Ezen jogszabályi rendelkezés 2012. március 15-én lépett hatályba a 2011. évi CLXXX. törvénynek köszönhetően. Ezen rendelkezés szerintem önmagáért beszél, különösebb értelmezést nem igényel. Itt csak annyi megjegyzés szükséges, hogy a 2012. március 15-e előtti szabályozás nem kívánta meg kifejezetten a későbbi tudomásszerzés, akadályoztatás igazolását, de a bírói gyakorlat azt megkövetelte, mely végül a törvényi szabályozásban is megjelent méghozzá a „kellő igazolás” formájában. Korábban a benyújtási határidőt a kifogást előterjesztőre méltányosan kellett alkalmazni, vagyis, ha nem volt bizonyítható, hogy határidőn túl nyújtotta be a fél, vagy más érdekelt a végrehajtási kifogást, akkor azt határidőben érkezettnek kellett tekinteni. Gyakori probléma volt például, hogy a végrehajtó intézkedéséről való tudomásszerzés az előterjesztő bemondásán alapul, vagy azért, mert hivatalosan nem is lett értesítve, vagy a postai tértivevény hiánya folytán. Ha az abszolút határidőn belül lett a kifogás benyújtva, akkor ezen esetekben méltányosságból határidőn belül érkezettnek kellett tekinteni a végrehajtási kifogást. Jelen hatályos szabályozás esetén a szubjektív 15 napos határidő elmulasztása komoly bizonyítási terhet ró a kifogást előterjesztőjére, hiszen kellő igazolás címszó alatt a későbbi tudomásszerzés, akadály fennálltának kétséget kizáró bizonyítása szükséges.

2.3. Tartalmi feltételek

A korábban már idézett Vht. 217. § (1) bekezdése nemcsak személyi feltételeket támaszt a végrehajtási kifogás előterjesztése kapcsán, hanem tartalmi feltételeket is. Ugyanis csak olyan intézkedéssel szemben lehet kifogással élni, mely az előterjesztő jogát vagy jogos érdekét lényesen sértő, a végrehajtási eljárás szabályait lényegesen megsérti és annak a végrehajtási eljárás lefolytatására érdemi kihatása volt. Ezen feltételrendszer is 2012. március 15-én lépett hatályba a 2011. évi CLXXX. törvénynek köszönhetően. A korábbi szabályozás szerint csak törvénysértőnek kellett lennie az intézkedésnek, mulasztásnak. Az új törvényi rendelkezés törvény helyett már végrehajtási eljárás szabályiról ír, így bármely végrehajtás tárgyú jogszabály megsértése szóba jöhet, figyelembe veendő. Ennek a jogszabálysértésnek lényegesnek kell lennie, vagyis érdemben befolyásolja a végrehajtás kimenetelét. Így például, ha az adósnak nincs lefoglalható vagyontárgya és a végrehajtó a foglalási jegyzőkönyvben megállapítja a végrehajtás szünetelését, de elírás folytán tévesen tünteti fel a végrehajtó a végrehajtandó követelés összegét az a végrehajtási eljárás lefolytatására érdemi kihatással nincs, az összeg helyes feltüntetése esetén is meg kellett volna állapítani a szünetelést a végrehajtónak. Ha viszont a kifogás arra vonatkozik, hogy márpedig van lefoglalható vagyona az adósnak, de azt a végrehajtó nem vette figyelembe, akkor ennek az esetleges jogszabálysértésnek már érdemi kihatása van a végrehajtási eljárásra. A korábbi gyakorlat alapján meg kell említeni, hogy megmaradt a negatív megközelítés a kifogás elbírálása kapcsán. Vagyis törvénysértés, pontosabban most már végrehajtási eljárás szabályainak megsértése szükséges. Így ha jogszabály valamilyen kérdést nem szabályoz, akkor jogszabálysértésről sem beszélhetünk. Például a Vht. 138. § (1) bekezdése kapcsán, ha a végrehajtást kérő nem jelöli meg a végrehajtási lapon az adós ingatlanának adatait, de kéri annak végrehajtás alá vonását, az előleget megfizetve, a törvény nem ad határidőt arra, hogy a végrehajtó az ingatlan adatait mennyi időn belül szerezzé be. Bár ez kötelezettsége a végrehajtónak, de határidőt nem jelöl meg a Vht., csak az adatok beszerzését követő 3 munkanapon belüli foglalásról rendelkezik. Így ha a végrehajtó az ingatlan adatainak beszerzése során úgymond késlekedik, a végrehajtási eljárás szabályait nem szegi meg, mert arra vonatkozóan nincs szabály, hogy mennyi időn belül köteles a végrehajtó aziránt intézkedni. Így ebben az esetben nincs helye végrehajtási kifogásnak, mivel negatívan kell megközelíteni a dolgot, vagyis tényleges szabálysértés esetén lehet helyt adni csak a kifogásnak. Sőt a módosított Vht. lényeges szabálysértést ír elő.

3. A végrehajtási kifogás tartalmi követelményei

A végrehajtási kifogás benyújtásának feltételei után arról kell beszélni, hogy mit kell tartalmaznia a végrehajtási kifogásnak, hogy az az érdemi elbírálásra alkalmas legyen. E szempontból fontos meghatározni, hogy bírósági ügyviteli szempontból minek minősül a végrehajtási kifogás. A végrehajtási kifogás ügyviteli szempontból kérelmet tartalmazó beadványnak minősül, melyre a keresetlevélre vonatkozó szabályokat kell alkalmazni.

A 2012. március 15. előtti szabályozás szerint a Vht. 9. §-a által adott felhatalmazás alapján a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (továbbiakban: Pp.) 93. §-ában meghatározottaknak kellett megfelelnie a végrehajtási kifogásnak. A beadványoknál előírt alap adatokat (felek neve, lakóhelye, per tárgya, folyamatban lévő ügy bírósági ügyiratszám) kellett tartalmaznia, illetve eggyel több példányban kellett benyújtani annál mint ahány fél van az eljárásban. Ezekon túl, mivel kérelmet tartalmazó beadványról van szó tartalmaznia kellett magát a kérelmet is. Ha a bíróságon nincs folyamatban lévő ügy, akkor az eljáró önálló bírósági végrehajtó nevét és a végrehajtás ügyszámát kell tartalmaznia a kifogásnak, annak beazonosítása végett, hogy mely végrehajtáshoz tartozik, mely végrehajtás keretében kell azt elbírálni.

Az új szabályozás a Vht. 217. (3) bekezdésében már kifejezetten rendelkezik arról, hogy a kifogásra a keresetlevélre vonatkozó szabályokat kell alkalmazni a benyújtás és kellékei, a keresetlevél alapján teendő intézkedések, az áttétel, az elutasítás és a keresetlevél beadásához fűződő jogi hatályok fenntartása vonatkozásában. Így a végrehajtási kifogásnak az előző bekezdésben taglalt a beadványokra vonatkozó tartalmi követelményeken túl a keresetlevélnél írt (Pp. 121. § (1) bekezdés) törvényi feltételeknek is meg kell felelnie. Így a fentiekon túl tartalmaznia kell a végrehajtási kifogásnak az érvényesíteni kívánt jogot, annak alapjául szolgáló tényeknek és azok bizonyítékainak előadását, azokat az adatokat, melyekből a bíróság hatásköre, illetékessége megállapítható és a bíróság döntésére irányuló határozott kérelmet.

A kifogás tartalmi követelményei vonatkozásában az adatok (felek neve, per tárgya, stb.) tartalmazásának, az érvényesíteni kívánt jog és annak alapjául szolgáló tények és bizonyítékok előadásának, valamint a bíróság hatáskörére, illetékességére vonatkozó adatok szerepeltetésének követelménye külön magyarázatot nem igényel. Viszont kérdéses, hogy a kérelemnek mennyire kell konkrétan lennie. A korábbi szabályozás megengedőbb volt, hiszen törvénysértő intézkedésről, mulasztásról rendelkezett. Így a bírósági gyakorlat is megengedő volt. Ha az előterjesztő a végrehajtás törvénytelenységét sérelmezte (például „A végrehajtó az ingatlan árverése során törvénysértést követett el!”), a bíróság a végrehajtási eljárást felülvizsgálva áttekintette, hogy a végrehajtó eljárása során sértett-e törvényt. A jelen új szabályozás viszont szigorúbb, konkrétabb, lényeges jogszabálysértésről ír, illetve megkívánja, hogy az előterjesztő jogát vagy jogos érdekét lényegesen sértse. Így jelen hatályos szabályozás értelmében már konkrétan meg kell jelölni a kifogásban az előterjesztőnek, hogy mely intézkedést, mulasztást tartja számára sérelmesnek, jogszabálysértőnek és miért sérelmes az a számára.

Ezen fejezett keretein belül említendő még, hogy a kifogást is, mint minden beadványt tartalma szerint kell elbírálni, ezt támasztja alá a Vht. 217. § (4) bekezdésének első mondata is, mely szerint a végrehajtó intézkedése ellen bármilyen címen előterjesztett megtámadást kifogásnak kell tekinteni. Így annak eldöntése során, hogy egy beadvány kifogás-e vagy sem, méltányosan kell eljárni és sérelmező, megtámadásként értékelendő beadványt kifogásnak kell tekinteni, ha a végrehajtó valamely intézkedésére vonatkozik.

A tartalmi követelményekhez tartozik, hogy az új szabályozás szerint meg kell jelölni a kifogásban azt is, hogy a kifogást előterjesztő a végrehajtó intézkedésének megsemmisítését, vagy megváltoztatását kéri-e, illetve azt milyen okból és mennyiben kívánja. Így például, ha az előterjesztő a végrehajtandó összeget kifogásolja, meg kell jelölnie, hogy a bíróság azt mennyiben változtassa meg, milyen okból (például számítási hiba miatt, vagy indokolatlan költség érvényesítése).

Bár nem kifejezetten tartalmi követelmény, de meg kell említeni, hogy 2012. január 01. napjától a végrehajtási kifogásra eljárási illetéket kell leróni 15.000,- forint összegben. Ez a fenti tartalmi követelményeken felül szintén fontos követelmény a végrehajtási kifogással szemben. Természetesen a 6/1986. IM rendelet szabályai szerint ezen illeték vonatkozásában is költségmentességet, illeték-

feljegyzési jog engedélyezését lehet kérni, illetve lehet engedélyezni. Így a végrehajtási kifogás előterjesztésekor vagy le kell róni a 15.000,- forint illetéket egyidejűleg, vagy költségmentesség, illeték-feljegyzési jog engedélyezését is kérni kell a kifogást tartalmazó beadványban, lehetőleg az ehhez szükséges dokumentumok csatolásával együtt. Ha a végrehajtási kifogásban az előterjesztő a végrehajtó több intézkedését is támadja, akkor intézkedésenként kell külön-külön leróni az illetéket. Ha a végrehajtó egy határozatban több intézkedést is foganatosít és a végrehajtási kifogás ezen egy határozaton belül több intézkedést támad, akkor viszont csak egyszer kell az illetéket leróni a méltányosság elve alapján.

4. A végrehajtási kifogás elbírálása

Egy kérelem elbírálása során érdemi és nem érdemi elbírálást különböztetünk meg. Nem érdemi elbírálás az, amikor hiányos a kérelmet tartalmazó beadvány oly mértékben, hogy a kérelem elbírálása nem lehetséges, ezért a bíróság azt érdemi vizsgálat nélkül elutasítja. Jelen esetben ez azt jelenti, hogy ha a kifogás az előző fejezetben felsorolt tartalmi követelményeknek nem felel meg és az előterjesztője hiánypótlási felhívásnak határidőn belül nem tesz eleget, azt a bíróság elutasítja.

Érdemi elbírálás az, amikor minden kötelező tartalmi elem szerepel a kérelmet tartalmazó beadványban és ekkor a bíróság megvizsgálja, hogy a kérelemnek helyt kell-e adni, az alapos-e.

A kifogás bírósághoz érkezése előtt tehát a bíróságnak azt kell elsősorban megvizsgálania, hogy a kérelmet tartalmazó beadvány a kötelező tartalmi elemeket tartalmazza-e. Amennyiben nem, a Vht. 9. §-a alapján alkalmazandó Pp. 95. § (2), (3) bekezdései alapján hiánypótlásra kell felhívni a kifogás előterjesztőjét. A hiánypótlási határidő bíróság által megállapított határidő, így a Pp. 104. § (1) bekezdésében foglalt szabályok szerint kell meghatározni és lehet azt meghosszabbítani.

Amennyiben az előterjesztő a hiánypótlásnak nem tesz eleget határidőn belül azt érdemi vizsgálat nélkül el kell utasítani, jogszabályi alapja pedig a Vht. 217. § (3) bekezdése alapján alkalmazandó 130. § (1) bekezdés j) pontja.

Érdemes megemlíteni, hogy a korábbi szabályozás értelmében - mivel a kifogás nem minősült keresetlevélnek - azt nem lehetett hiánypótlási felhívás nélkül elutasítani a Pp. 130. § (1) bekezdés i) pontjára hivatkozással, ha jogi képviselő nyújtotta be hiányosan. Ebben az esetben is fel kellett hívni

hiánypótlásra a kifogás előterjesztőjét, ugyanúgy, mint más kérelmet tartalmazó beadvány (például részletfizetési kérelem, költségmentesség engedélyezése iránti kérelem) esetében is. Jelen hatályos szabályozás viszont már lehetőséget ad arra, hogy jogi képviselő által hiányosan benyújtott kifogást a bíróság érdemi vizsgálat nélkül a Vht. 217. § (3) bekezdése alapján alkalmazandó Pp. 131. § (1) bekezdés i) pontja alapján elutasítsa.

Ha a kifogás érdemi vizsgálat nélküli elutasítása nem lehetséges, az valamennyi követelménynek megfelel, érdemben el kell bírálni. A Vht. 217. § (1) bekezdése alapján a végrehajtási kifogást a végrehajtóhoz kell benyújtani, aki azt a vonatkozó iratok másolatával együtt továbbítja a végrehajtást fogantató bírósághoz. Fontos, hogy a végrehajtónak csak másolatban kell a végrehajtási iratokat benyújtania a bírósághoz, nem pedig eredetben. A másolás költségét a végrehajtó költségként felszámolhatja. Így indokolt azt megfontolni, hogy tényleg szükség van-e a bíróságnak a teljes iratmásolatra, hiszen adott esetben indokolatlan végrehajtási költséget okozhat a teljes irat másolatának bekérése, melyet az adósnak kell megfizetnie, vagy behajthatatlanság esetén - az előlegbe való beszámítás révén - a végrehajtást kérő, vagy - ha az előleg azt már nem fedezi - esetlegesen a végrehajtó terhén marad.

Bár a kifogást a végrehajtóhoz kell benyújtani, de gyakori, hogy a kifogást közvetlenül a végrehajtást fogantató bírósághoz nyújtják be. Ebben az esetben a kifogás nem utasítható el, hanem intézkedni kell a bíróságnak a vonatkozó iratok beszerzése iránt. Egyúttal a kifogást meg kell küldeni a végrehajtónak, ezzel lehetőséget adva számára, hogy észrevételt tegyen és megtudja, hogy mik is lehetnek a vonatkozó iratok.

Az iratok beszerzése után természetesen azok áttekintése után a bíróságnak azt kell eldöntenie, hogy szükséges-e bizonyítás felvétele, vagy a kifogás az iratok alapján már elbírálható. A bizonyítás felvétele lehet további iratok, dokumentumok beszerzése, vagy bármely más a Polgári perrendtartásról szóló törvényben szabályozott bizonyítási eszköz. A felek meghallgatása általában nem indokolt, de szükség esetén akár helyszíni meghallgatás is tartható.

Az elbírálásnál fontos kiemelni, hogy a Vht. 217/A. § (3) bekezdése kifejezetten rendelkezik a kérelemhez kötöttségről. A korábbi szabályozás ilyen rendelkezést nem tartalmazott, de a bírósági gyakorlat az volt, hogy a bíróság a kérelem keretein túl nem vizsgálta a végrehajtási eljárást, a végrehajtó intézkedéseit. Ha az előterjesztő csak az ingatlan árverést kifogásolta, nem vizsgálta a bíróság a végrehajtási eljárás korábbi cselekményeit, vagy akár a végrehajtó által meghatározott végrehajtandó összeget. A kérelemhez kötöttség vonatkozásában kivétel természetesen a le nem rótt illeték, az állam által előlegezett és meg nem térült költség megfizetéséről való rendelkezés, valamint - ha a jogszabálysértés másként nem orvosolható az erre irányuló kérelem hiányában is - a végrehajtó intézkedésének megsemmisítése.

5. A végrehajtási kifogás elbírálása során hozható ügydöntő határozatok

A 2012. március 15-e előtti szabályozás nem tartalmazott konkrét rendelkezéseket arról, hogy a bíróság milyen ügydöntő határozatokat hozhat a végrehajtási kifogás elbírálása során. A bírósági gyakorlat szerint viszont, ha a kifogás nem alapos a bíróság azt elutasította. Ha a kifogás alapos volt a bíróság a végrehajtó intézkedését részben, vagy egészben megváltoztatta - ha erre lehetőség volt -, vagy a végrehajtó intézkedését részben, vagy egészben megsemmisítette, szükség esetén az intézkedés megismétlésére utasította a végrehajtót, illetve mulasztás esetén az intézkedés megtételére utasította a végrehajtót. A módosítás ezen bírósági gyakorlatot a Vh. 217/A. § (4) és (5) bekezdéseivel jogszabályi szintre emelte. Így már a fenti megoldásoknak konkrét jogszabályi háttere van, amire a bíróság alapozhatja az ügydöntő határozatát.

Az egyes ügydöntő határozatokat vizsgálva említeni kell, hogy a végrehajtási kifogás elutasítása esetén rendelkezni kell a végrehajtó intézkedésének hatályban tartásáról is. Bár szinte automatikus, hogy ha a bíróság a végrehajtási kifogást elutasítja, akkor hatályában marad a végrehajtó kifogással támadott intézkedése, de mivel a jogszabály kifejezetten rendelkezik arról, hogy a bíróság hatályában fenntartja a kifogásolt intézkedést, így a határozat rendelkező részében azt szerepeltetni kell. A korábbi bírósági gyakorlat csak a kifogás elutasításáról való rendelkezést alkalmazta, a végrehajtó intézkedésének hatályában tartását nem.

Ha a végrehajtó intézkedésével szemben előterjesztett végrehajtási kifogás alapos akkor a bíróság vagy megsemmisíti a végrehajtó intézkedését, vagy megváltoztatja azt. Így például, ha a végrehajtó bankszámlán lévő pénzüsszegrre vezet végrehajtást (inkasszó) és az erről szóló határozatot támadja meg kifogással az előterjesztő, azzal, hogy a feltüntetett végrehajtandó összeg téves, a bíróságnak elegendő megváltoztatni részben a végrehajtó intézkedését feltüntetve határozatában a helyes végrehajtandó összeget. Ha viszont olyan bankszámla szerepel a határozatban, mely nem az adós tulajdona, akkor az intézkedés megsemmisítése szükséges. Mindezek alapján, ha a kifogás alapos a bíróságnak azt kell mérlegelnie, hogy tudja-e orvosolni a jogszabálysértést, ha igen akkor megváltoztatásnak van helye, ha nem akkor megsemmisítésnek. Az pedig, hogy részben vagy egészben kell megváltoztatni, megsemmisíteni a végrehajtó intézkedését természetesen az dönti el, hogy - mint az előbb említett inkasszós határozatnál - csak egy része jogszabálysértő az intézkedésnek, vagy annak egésze.

Az intézkedés elmulasztása esetén a bíróságnak a határozata rendelkező részében a végrehajtót az elmulasztott intézkedés megtételére kell utasítania. A mulasztás tényének, annak jogszabálysértő voltának megállapítása nem szükséges a rendelkező részben, a határozat ezen részében csak a kifogásnak való helyt adó rendelkezést és az intézkedés megtételére való utasítást kell tartalmazni és az indokolásban kell kitérni a mulasztás tényére és annak jogszabálysértő voltaára.

Az ügydöntő határozat rendelkező részének még tartalmaznia kell - ha eljárási költség merült fel - a nemperes bírósági eljárás során felmerült eljárási költségek viseléséről való rendelkezést, a kifogásnak való helyt adás esetén az illeték visszatérítéséről való rendelkezést és a jogorvoslati kioktatást.

6. A becsérték kifogás

A Vht. 140. § (7) bekezdése alapján a végrehajtó becsérték megállapításával szemben végrehajtási kifogásnak van helye, mely esetben a bíróság állapítja meg az ingatlan becsértékét. A becsérték kifogás is végrehajtási kifogás csak annak egy speciális fajtája. A becsérték kifogásra ugyanúgy alkalmazni kell a végrehajtási kifogásra vonatkozó szabályokat a becsérték kifogás természetéből adódó eltérésekkel. Így a legfontosabb különbség, hogy becsérték kifogásnál a végrehajtó részéről nem kell jogszabálysértésnek fennállnia ahhoz, hogy azt a bíróság érdemben elbírálja. A bíróság a végzésében nem a végrehajtási

kifogásnak ad helyt és változtatja meg a végrehajtó intézkedését, esetleg megsemmisíti azt, hanem megállapítja a becsértéket - természetesen, ha nem kell érdemi vizsgálat nélkül a kifogást elutasítani. A végzés rendelkező része tehát csak azt tartalmazza, hogy a bíróság milyen összegben állapította meg az ingatlan becsértékét, helyt adásról, megváltoztatásról nem kell rendelkezni.

A hatályos szabályozás szerint a szakértő közreműködése csak lehetőség, melyet az előterjesztő is kérhet, de a bíróság hivatalból is rendelkezhet róla. Mindkét esetben szükséges a szakértői díjelőleg letétbe helyezése a bíróságon. Ennek elmaradása esetén szakértő közreműködését mellőzni kell. A szakértő közreműködésének mellőzése esetén is viszont meg kell állapítania a becsértéket a bíróságnak a rendelkezésre álló iratok alapján.

A 2012. július 01. napján hatályba lépett módosítással a Vht. - a korábbi szabályozástól eltérően - kifejezetten rendelkezik arról, hogy a szakértői díjelőletet letétbe kell helyeznie az előterjesztőnek. Ez korábban nem szerepelt a törvényben, a bíróság a Vht. 9. §-ában foglalt felhatalmazás alapján a Pp. 76.§ (1) bekezdése alapján rendelkezett a szakértői díjelőlet letétbe helyezésére irányuló felhívásról.

Az előbb említett időpontban lépett még hatályba az a módosítás is, mely a Vht. 140.§-át kiegészítette a (8) bekezdéssel, amely lehetővé teszi, hogy a becsérték meghatározásától számított 3 év elteltével az árverés kitűzés előtt helye van a becsérték ismételt megállapításának. Erre a korábbi szabályozás kifejezetten nem adott lehetőséget és a bírósági gyakorlat szerint sem volt korábban rá lehetőség, de az ingatlanárakban bekövetkezett jelentős változásokra tekintettel indokolt volt ezen módosítás.

Ha a becsérték kifogás érdemi elbírálása szakértő közreműködésével történik, akkor a végzés rendelkező részének tartalmaznia kell a felmerült költségek viseléséről való rendelkezést is. A becsérték kifogás elbírálása ugyanolyan nemperes bírósági eljárás, mint bármelyik más végrehajtási kifogás elbírálása során lefolytatott eljárás. Így az ennek során felmerült költség - tipikusan a szakértői díj - perköltségnek minősül, nem pedig végrehajtási költségnek. Így erről a perköltségről a becsérték kifogást elbíráló végzésben rendelkezni kell. A Vht. semmilyen szabályt nem tartalmaz arra vonatkozóan, hogy ezen költséget ki viselje. Erre tekintettel a Vht. 9.§-a alapján alkalmazandó Pp. 77-83.§-ait kell

alkalmazni, vagyis a perköltségre vonatkozó rendelkezéseket. Így a bírósági gyakorlat szerint a költséget főszabály szerint a kifogást előterjesztő viseli.

7. A díjjegyzék kifogás

A végrehajtási kifogás másik speciális fajtája a díjjegyzék kifogás. A bírósági végrehajtói díjszabásról szóló 14/1994. (IX. 8.) IM rendelet (továbbiakban: díjrendelet) 22.§ (1) bekezdése alapján a végrehajtó által az ügy érdemi vagy ügyviteli befejezésekor, meghatározott cselekmény elvégzését vagy elvégeztetését követően az általa felszámított munkadíjról, költségtérítésről, behajtási jutalékról, az őt esetleg megillető egyéb összegekről kiállított díjjegyzékével szemben végrehajtási kifogást lehet előterjeszteni. A díjjegyzék kifogás is végrehajtási kifogás, így szintén alkalmazni kell rá a végrehajtási kifogás szabályait. Ha a végrehajtási kifogás alapos, akkor a díjjegyzéket a bíróság módosítja, ha költségszámításban számítási hiba, elírás található, vagy a díjjegyzéket a díjszabás rendelkezéseitől eltérően állította ki a végrehajtó. Ha más jogszabálysértés történt és az másként nem orvosolható (például nem állíthatott volna ki díjjegyzéket a végrehajtó) a díjjegyzéket a bíróság megsemmisíti.

A Vht. módosításának köszönhetően a díjjegyzék kifogásról való külön rendelkezés már értelmetlen, mivel az új szabályozás szerint végrehajtási eljárás szabályainak megsértése esetén helye van végrehajtási kifogásnak. A díjrendelet a végrehajtási eljárásra vonatkozó szabályokat tartalmaz, így annak megsértése esetén helye van végrehajtási kifogás előterjesztésének, még akkor is, ha nem a díjjegyzék kiállítása során történik jogszabálysértés, hanem például a költségelőlegre való felhívás (díjrendelet 17. §) során.

Felhasznált jogirodalom:

Kengyel Miklós: Magyar polgári eljárásjog

Egyéb felhasznált joganyag:

EBH2011.2322., EBH2008.1878.

BH2011.309., BH2008.120., BH2002.21., BH1998.237., BH1998.33.